

Motion till riksdagen 2005/06:Kr274

av Erling Bager (fp)

Göteborgsoperan, Göteborgs Konserthus och Stadsteatern

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att staten skall kompensera scenkonsten vid kulturinstitutionerna inom teater, musik och dans för pensionskostnaderna med 15 miljoner kronor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en ökning av anslaget till Göteborgsoperan med 10 miljoner kronor.

Motivering

De svenska kulturinstitutionerna riskerar fortfarande att få kraftigt försämrade ekonomiska förutsättningar. Detta gäller dels ökande pensionskostnader, dels kostnader för sociala avgifter vid artisters resor.

Regeringen föreslår i årets budgetproposition att anslaget för pensionskostnaderna tillförs 55 miljoner kronor, inklusive de 10 miljoner som tidigare anvisats. Svenskkonst och Teaterförbundet anser att denna ökning av anslaget är otillräcklig för att jämställa scenkonstnärerna.

Göteborgsoperan

Trots löften från regeringen har det för Göteborgsoperans del knappast blivit någon helhetslösning, och vissa delar i pensionsfrågan är inte ens behandlade.

Moms måste betalas på sociala kostnader för resor och hotell. Detta drabbar särskilt institutioner utanför Stockholm som har många personer engagerade som inte bor på orten.

Fel! Okänt namn på

Sedan länge har scenkonstens pensionsfrågor varit i fokus. Detta har flera orsaker. En är att scenkonstens anställda, trots löften om motsatsen, har lägre pension än andra anställda med statlig pension. En annan är att många konstnärliga yrkesgrupper som sångare och dansare går i pension långt före den allmänna pensionsåldern, 65 år.

Detta medför i det nya pensionssystemet att deras pensioner efter 65 års ålder blir mycket låga. I årets budgetproposition tas ett första steg mot att lösa dessa problem.

För institutionerna är dock det största problemet att staten önskar ta ut allt högre avgifter från aktiva inom scenkonsten för att finansiera pensionssystemet.

I december 2003 kom beskedet att premierna höjs med totalt 4,2 procent (dvs. en 40-procentig ökning av pensionskostnaderna) redan från 2004 utan att någon finansiering då kunde erbjudas.

De varslade höjningarna kommer att genomföras redan i år.

Den mycket allvarliga situationen förstärks ytterligare av att Regeringsrätten förra året fastställt att institutionerna är tvungna att betala sociala avgifter på svenska artisters resor, uppehålle och traktamenten vid korttidsengagemang vid institutionerna. Eftersom de flesta frilansarna bor i Stockholm och reser till engagemang ute i landet drabbar detta främst teatrar och orkestrar utanför Stockholm.

Det undantag som finns för andra yrkesgrupper som arbetar med liknande uppgifter borde självfallet också omfatta scenkonsten.

Nu är det dock fastlagt att det inte är så, utan att en lagändring måste till för att jämställa scenkonstens aktiva utövare med byggnadsarbetare, militärer och nämndemän m.fl.

Kulturinstitutionerna inom teater, musik och dans i Sverige kännetecknas av att verksamheten är beroende av en kår av högt kvalificerade yrkesutövare som inte är tillsvidareanställda utan har olika former av tidsbegränsade anställningar.

Samtliga teater-, musik- och dansinstitutioner anlitar frilansande personal vid sidan av fast anställd personal. Dessa tillfälliga anställningar kan avse enstaka föreställningar eller viss produktion och är en förutsättning för institutionernas verksamhet. Dessa, från arbetsmarknaden i övrigt avvikande anställningsförhållanden, har tillkommit bl.a. av kulturpolitiska skäl för att möjliggöra ett kvalitativt och rikt kulturutbud i hela landet.

Ett uttryck för detta är tillkomsten av Teater Alliansen, vilket staten medverkat till och som innebär en ny form av anställning för frilansande skådespelare. Parterna har också genom kollektivavtal disponerat delar av lagen om anställningsskydd (LAS).

Flertalet frilansade konstnärer är bosatta i storstäderna, främst Stockholm, eftersom de flesta arbetstillfällena finns där. Detta innebär att kulturinstitutionerna ute i landet måste anlita personal som inte är bosatt på orten. Utöver lön eller arvode står därför institutionen, i enlighet med kollektivavtalet på området, för övernattnings- och resekostnader samt traktamente för denna personal. Dessa ersättningar betraktas vanligen av institutionerna som ej skat-

Fel! Okänt namn på

tepliktiga, och arbetsgivareavgifter inbetalas inte i enlighet med reglerna om skattebefriade tjänsteresor.

För bl.a. Göteborgsoperan kommer de nya pensionskostnaderna och sociala avgifterna vid artisters resor att drabba verksamheten hårt. Scenkonsten kommer riskera att försämrats.

Staten måste nu kompensera scenkonsten ytterligare inom teater, musik och dans för de utökade pensionskostnaderna med 15 miljoner kronor vilket ingår i Folkpartiets anslag kulturanslaget.

Folkpartiet föreslår också att omfördela statliga medel till anslag 28:6 och att Göteborgsoperan därigenom får ett ökat anslag med 10 miljoner kronor.

Stockholm den 30 september 2005

Erling Bager (fp)